

Gabinet logopedy

Autor: Asia

10.01.2015.

Zmieniony 06.07.2018.

GABINET LOGOPEDY

Zakres działań logopedy w Szkole Podstawowej nr 3 w Bytomiu:

- przeprowadzenie przesiewowych badań logopedycznych na terenie placówki,
- organizowanie pomocy logopedycznej w szkole,
- prowadzenie terapii logopedycznej ,
- podejmowanie działań profilaktycznych zapobiegających powstawaniu zaburzeń komunikacji,
- wspieranie działań wychowawczych i profilaktycznych nauczycieli. Jak wyglądają zajęcia?

Przed lustrem ćwiczymy nasze buzie i języki, aby pięknie mówiły. Ćwiczymy również prawidłowe oddychanie. Pamiętajmy o tym, żeby nie oddychać ustami.

Dzięki tym ćwiczeniom wzmacniamy mięśnie oddechowe i usprawniamy podniebienie miękkie.

Korzystamy z programów multimedialnych. Bardzo lubimy nowych przyjaciół:

Szeptusia i Paplusia, którzy pomagają usprawniać mowę.

Zajęcia zawsze są interesujące. Uczymy się, bawiąc. Gramy w gry logopedyczne i tym samym usprawniamy nasz aparat artykulacyjny.

Jak przebiega rozwój mowy dziecka?

Przyczyną kłopotów z nauką u dzieci są bardzo często wady wymowy. Wadliwa wymowa może odzwierciedlać się

w czytaniu i w pisaniu, co obniża samoocenę dziecka i zniechęca do dalszej nauki.

Prawidłowy rozwój mowy przebiega etapami, w których występują pewne cechy charakterystyczne dla danego wieku.

Dziecko trzyletnie

- Ma prawo nie wymawiać głosek sz, ż, cz, dż i trudnych grup spółgłoskowych.
- Głoska r może być wymawiana jako j lub l, ewentualnie ł.
- Ma prawo zmiękczać głoski s, z, c, dz, sz, ż, cz, dż.
- Może zamiast f występować ch i odwrotnie.
- Brak wyraźnych końcówek w wypowiedzianych wyrazach.

Dziecko czteroletnie

- Obserwuje się, że głoski sz, ż, cz, dż bywają jeszcze zamieniane na s, z, c, dz lub ś, ź, ć, dź.
- Głoska r może być nadal zamieniana na j, l lub ł (opóźnienie pojawienia się tej głoski u dziecka nie powinno jeszcze niepokoić).
- Występuje upraszczanie grup spółgłoskowych, ale rzadsze.

Dziecko pięcioletnie

- Około 50 % dzieci nie wymawia głosek sz, ż, cz, dż, r zastępując je innymi głoskami.

Dziecko sześcioletnie

- Około 20 % dzieci nie wymawia głosek sz, ż, cz, dż, r.

Dziecko siedmioletnie

- Wymowa powinna być prawidłowa. Wszystkie głoski mówione prawidłowo, czysto, bez zniekształceń, bez zastępowania przez inne głoski.

Najczęstsze wady wymowy u dzieci:

- sygmatyzm – nieprawidłowej realizacji głosek [sz, ż, cz, dż, s, z, c, dz, ś, ź, ć, dź];
- rotacyzm – nieprawidłowej realizacji głoski [r];
- lambdacyzm – nieprawidłowej realizacji głoski [l];
- kappacyzm – nieprawidłowej realizacji głoski [k];
- gammacyzm – nieprawidłowej realizacji głoski [g];
- mowa bezdźwięczna – wymawianie głosek dźwięcznych jak ich bezdźwięcznych odpowiedników np. p, k zamiast b, g;
- opóźniony rozwój mowy
- dysleksja, dysortografia, dysgrafia
- jąkanie

PAMIĘTAJMY! KAŻDĄ WADĘ WYMOWY MOŻNA KORYGOWAĆ!

- Aby Twoje dziecko pięknie mówiło…
 Zanim zaczniesz mówić – pamiętaj!
- •Karmić piersią, a później łyżeczką
  - •Uczyć picia z kubeczka
  - •Odstawić smoczek i butelkę
  - •Unikać ssania kciuka
  - •Przy wyrzynaniu ząbków podawać twarde pokarmy do gryzienia i przeżuwania np. marchewkę, jabłko
  - •Utrzymywać drożny nos- uczyć oddychania przez nos
  - •Korzystać z pomocy lekarzy specjalistów - psychologów, logopedów
  - •Utrzymywać kontakt emocjonalny z dzieckiem - często przytulać, głaskać, śpiewać, naśladować wokalizacje
  - •Mówić do dziecka :
    - prostym językiem,
    - wolno,
    - wyraźnie,
    - nie zdrabniać,
    - patrzeć w oczy,
    - używać gestów, mimiki
- 10 DOBRYCH RAD:1.Ucz słuchania
- •Gdy coś Cię niepokoi skontaktuj się z lekarzem
  - •Słuch rozwijać od urodzenia (poszukiwanie źródła dźwięku, naśladowanie odgłosów, kołysanie w rytm muzyki, pytaj kto to, co to w ten sposób uczysz uwagi i koncentracji na dźwiękach
  - •Dobry słuch to dobry start do poprawnego mówienia
- 2.Gimnastykuj buzię dziecka
- •Ważne jest prawidłowe oddychanie, gryzienie, żucie, połykanie - to też ćwiczenia buzi
  - •Gimnastyka buzi i języka np. przed lustrem - dmuchanie, opowiadanie historyjek ilustrując je ruchami języka i warg
  - •Uwaga na skrócone wędzidełko! (dziecko ma problem z uniesieniem języka, wysunięciem z buzi, kląskanie, oblizywanie warg, zębów)
  - •Sprawna buzia to poprawna wymowa
- 3.Baw się z dzieckiem: graj z nim w gry, rymuj, śpiewaj. Mów wolno, prostymi zdaniami
- •Idzie kominiarz po drabinie, ważyła srocza, (ruch ciała, wypowiedzania samogłosek, łatwych dźwięków) - dziecko odkrywa świat mowy - dopowiada coraz więcej sylab, wyrazów
  - •Gry logopedyczne - "Domino", "Rybki", "Łamigłówek", itp.
- 4.Ucz prostych wierszyków, piosenek
- •Wierszyki z dużą ilością wyrazów dźwiękonaśladowczych - chwal dziecko za próby powtarzania tych dźwięków
  - •Gdakajcie, miauczcie, kwaczcie - ćwiczenia pamięci słuchowej, rozwijanie wyobraźni, nawiązanie rozmowy, oswojenie z rytmem, intonacją
- 5.Rysuj, maluj z dzieckiem
- •Duża motoryka - mała motoryka
  - •Ilustrowanie obrazków przy recytacji wierszyków, opowiadań
  - •Można rysować razem dzieckiem jedną kredką. Ilustrowanie wprowadza w świat abstrakcji, pozwala lepiej zrozumieć słowa. Rysując mówisz wolniej
  - •Prawidłowe trzymanie kredki!
- 6.Dmuchać, chuchać…
- •Oddychanie przez nos zabawy- wiatraczek, bańki mydlane, dmuchajki
  - •Zabawy oddechowe - lepsze gospodarowanie oddechem (mówimy na wydechu)
- 7.Wyliczajcie, układajcie własne wyliczanki
- •Zachęta do wypowiedzi, przyzwolenie na twórczą kreatywność językową dziecka, rozwój twórczej aktywności
  - •Ćwiczenia pamięci słuchowej (układajcie wyliczanki, grajcie w gry pamięciowe)
  - •Odliczanie - łagodne wprowadzenie w świat liczb
- 8.Nazywajcie kolory, wymyślajcie proste zagadki
- •Kojarzenie koloru z przedmiotem - żółty jak słońce
  - •Wyszukiwanie przedmiotów w konkretnej kolorystyce, czytanie zagadek
  - •Nauka - definiowanie pojęć, rozwój słownictwa
- 9.Ruszaj się z dzieckiem: skaczcie, biegajcie, turlajcie się…
- •Od narodzin usprawniaj ruchowo (zachęcaj do raczkowania, turlania, skakania, chodzenia po murku, na jednej nodze, rower, hulajnoga, bawcie się w wodzie, śniegu piasku. To usprawnia

koordynację ruchów dziecka, wyladowuje energię, pośrednio też stymuluje mowę
 • Zabawy ruchowe
 • Usprawnianie ręki (lepcie, wydzierajcie, malujcie, rysujcie, malujcie palcami)

10. Czytaj, czytaj i... czytaj

Dostosowane do wieku dziecka

• Tekturowe książeczki - wyrazy

• Wierszyki- wyrazy dźwiękonaśladowcze

• Efekt: nawyk słuchania i czytania, rozwój wyobraźni, pamięci słuchowej rozwój słownictwa.

Jak ćwiczyć z dzieckiem w domu?

• Systematycznie,

• Krótka ale często,

• Ćwiczenia przy dobrej dyspozycji dziecka, w formie zabaw,

• Wykorzystujemy materiał ćwiczeniowy zapisywany w zeszytach, ale nie oczekujemy tylko

powtarzania, bo to jest dla dziecka nudne i zniechęca go do ćwiczeń,

• Prowadzimy ćwiczenia stosując różne formy:

- odgadywanie i samodzielne układanie zagadek,

- wykluczanie obrazka, który np. nie pasuje do innych,

- zabawy pamięciowe – co zniknęło?

- loteryjki obrazkowe

- zabawy w poprawianie błędów (np. posłuchaj, czy dobrze mówię „czapka”, „capka”, itp.)

- kto powie więcej wyrazów na daną głoskę lub z daną głoską,

- wypowiedzianie słów na daną sylabę

- układanie opowiadań z danymi wyrazami (obrazkami),

- wymyślanie rymujących się wyrazów. Przykładowe zabawy logopedyczne - ćwiczenia aparatu

artykulacyjnego: Umieść kolorowe elementy na strzałce i dmuchając uzupełnij gaśnicę:

Umieść kropki na biedronce za pomocą słomki:

Jak motywować dzieci do utrwalania prawidłowej wymowy w domu? 1. STAŁA PORA ĆWICZEŃ Dziecko łatwiej zaakceptuje wykonywanie ćwiczeń logopedycznych jeśli staną się one częścią codziennego rytuału. Najlepiej kojarzyć ćwiczenia z innymi codziennymi zajęciami, np. ćwiczymy zawsze po obiedzie lub wieczorem po odrobieniu lekcji. 2. KRÓCEJ, ALE CZĘŚCIEJ Lepiej ćwiczyć krócej, ale kilka razy dziennie, niż raz na tydzień długo. Wówczas ćwiczenia nie będą tak nużące, a dziecko będzie nabierało nawyków prawidłowego mówienia w sposób najbardziej zbliżony do naturalnych sytuacji. 3. NAUKA PRZEZ ZABAWĘ Wykonaj wraz z dzieckiem pomoce edukacyjne, które uprzyjemnią nabywanie umiejętności poprawnego mówienia. Jeśli brakuje Ci czasu, możesz też kupić gotowe pomoce logopedyczne lub wykorzystać zabawy i zabawki, które dziecko najbardziej lubi. Ucząc przez zabawę sprawimy, że dziecko polubi ćwiczenia logopedyczne 4. NAUKA „PRZY OKAZJI” Wykorzystuj każdą możliwą sytuację, aby „przemycić” kilka słówek, ćwiczeń buzi i języka lub ćwiczeń oddechowych. Ćwiczyć można w każdej sytuacji: w sklepie, na spacerze, podczas przygotowywania posiłku, podczas zwykłej rozmowy z dzieckiem. Dużo zależy od Twojej inwencji! 5. ĆWICZMY RAZEM □ Ćwicz razem z dzieckiem. Czasem dorośli wstydzą się robienia dziwnych min przed lustrem. Niepotrzebnie! Jeśli należysz do tych osób, pozbadź się fałszywego wstydu i doceń, co nasza buzia i nasz język potrafią. Ćwicz z dzieckiem i dobrze się przy tym baw! 6. DWIE WAŻNE CECHY Bądź cierpliwy i konsekwentny. Nie wyśmiewaj dziecka, jego wady, ani braku postępów. Czasem mijają długie miesiące zanim pojawią się pierwsze efekty terapii. Twoja konsekwencja w wykonywaniu ćwiczeń logopedycznych jest ubezpieczeniem sukcesu! 7. O MOTYWACJI Motywacja do ćwiczeń to coś, co nie przyjdzie samo. Jeśli jesteś szczęściarzem, którego dziecko „samo chce”, to wspaniale! Pamiętaj jednak, że każde dziecko ma swoje „kryzysy” związane z motywacją do ćwiczeń. Są one zjawiskiem naturalnym. Motywację trzeba stale rozwijać i wzmacniać. 8. NAGRODY Za solidną pracę należy się nagroda! Podczas ćwiczeń niech to będzie zwykłe entuzjastyczne „Brawo! Bardzo dobrze!”, Po zakończonych zajęciach może to być naklejka, pieczętka w tabeli motywacyjnej lub obrazek. Po osiągnięciu pewnego etapu (np. po uzbieraniu określonej liczby naklejek) możemy „zafundować” dziecku wyjście do kina, na basen, do sali zabaw. 9. KONTAKT Z LOGOPEDĄ B a d ź w s t a ł y m k o n t a k c i e z logopedą, prowadzącym terapię, aby na bieżąco omawiać postępy dziecka, zapytać o sposób wykonywania ćwiczeń, aby uniknąć mimowolnych błędów podczas ich wykonywania. 10. CZAS Daj dziecku czas. Każda nowa umiejętność potrzebuje czasu, aby się rozwinąć i utrwalić. Tylko systematyczna praca i wytrwałość pozwolą osiągnąć cel, jakim jest poprawna mowa i sprawna

komunikacja! Tekst powstał na bazie materiałów Logopedii praktycznej.